

Khẩn trương rà soát, đề xuất điều chỉnh danh mục công nghệ chiến lược

11:43 26/03/2026

Đối với từng công nghệ, sản phẩm công nghệ chiến lược, cần xác định rõ: Mục tiêu; chỉ tiêu đầu ra; bài toán lớn cần giải quyết; địa chỉ ứng dụng; thị trường mục tiêu; cơ hội và thách thức khi so sánh với đối thủ cạnh tranh trên thế giới...

Các cán bộ của Trung tâm Vũ Trụ Việt Nam tham gia chế tạo vệ tinh

Xác định đúng trọng tâm, tránh dàn trải

Bộ KH&CN vừa có văn bản đề nghị các bộ, ngành, địa phương và các tổ chức liên quan rà soát để đề xuất sửa đổi, bổ sung công nghệ chiến lược và sản phẩm công nghệ chiến lược được Thủ tướng Chính phủ ban hành tại Quyết định số 1131/QĐ-TTg ngày 12/6/2025.

Hoạt động này nhằm thực hiện chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm, Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, tại phiên họp chuyên đề về công nghệ chiến lược của Thường trực Ban Chỉ đạo.

Theo Bộ KH&CN, việc rà soát, điều chỉnh danh mục công nghệ chiến lược cần bám sát các tiêu chí quy định tại Luật Công nghệ cao số 133/2025/QH15, đồng thời hướng tới mục tiêu nâng cao năng suất, năng lực cạnh tranh, hình thành các ngành công nghiệp mới và bảo đảm tự chủ trong những lĩnh vực then chốt.

Một trong những yêu cầu quan trọng là việc xác định công nghệ chiến lược phải dựa trên ba yếu tố cốt lõi: Nhu cầu phát triển và nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế; lợi thế, tiềm năng của các ngành trong nước; và khả năng hình thành chuỗi giá trị, thị trường cho sản phẩm công nghệ.

Đáng chú ý, Bộ nhấn mạnh yêu cầu tập trung nguồn lực cho một số lĩnh vực thật sự trọng điểm, kiên quyết khắc phục tình trạng đầu tư dàn trải, lãng phí.

Tiếp cận theo hai nhóm công nghệ

Theo Bộ KH&CN, danh mục công nghệ chiến lược được định hướng theo hai nhóm chính. Nhóm thứ nhất là các công nghệ đã có thị trường, có thể tạo ra tác động lớn, trực tiếp trong ngắn hạn đối với nền kinh tế, như nông – lâm – thủy sản, công nghiệp chế biến, dệt may, da giày, xây dựng, thép, năng lượng...

Nhóm thứ hai là các công nghệ tạo động lực tăng trưởng mới, mang tính nền tảng cho tương lai hoặc bảo đảm tự chủ trong các lĩnh vực an ninh, quốc phòng. Đây là những lĩnh vực có hàm lượng khoa học cao, đòi hỏi đầu tư dài hạn như công nghệ đường sắt tốc độ cao, công nghệ lượng tử, công nghệ tên lửa, lò phản ứng hạt nhân quy mô nhỏ hay công nghệ không gian tầm thấp (vệ tinh nhỏ, UAV...).

Đối với từng công nghệ hoặc sản phẩm công nghệ chiến lược, Bộ KH&CN yêu cầu phải xác định rõ các nội dung then chốt như: Mục tiêu phát triển; chỉ tiêu đầu ra; bài toán cần giải quyết; địa chỉ ứng dụng; thị trường mục tiêu; cơ hội và thách thức khi cạnh tranh quốc tế.

Đặc biệt, các đề xuất cần làm rõ tiềm năng thay thế nhập khẩu, khả năng xuất khẩu, cũng như dự báo tác động đến các lĩnh vực liên quan, nhất là khả năng tạo ra các sản phẩm lưỡng dụng.

Bên cạnh đó, việc hạch toán sơ bộ hiệu quả kinh tế - xã hội cũng được đặt ra như một yêu cầu bắt buộc, làm cơ sở xác định thứ tự ưu tiên, cơ chế hỗ trợ và

phương thức tổ chức thực hiện.

Một nội dung quan trọng khác là yêu cầu xác định rõ các chủ thể tham gia triển khai, bao gồm cơ quan chủ trì, cơ quan phối hợp, doanh nghiệp dẫn dắt, đơn vị sử dụng cuối, cũng như nhu cầu về hạ tầng thử nghiệm, dữ liệu, tiêu chuẩn và sở hữu trí tuệ.

Đồng thời, Bộ cũng yêu cầu xây dựng cơ chế theo dõi, giám sát, đánh giá việc thực hiện trên phạm vi cả nước, bảo đảm tính xuyên suốt và hiệu quả của các chương trình công nghệ chiến lược.

Bộ KH&CN đề nghị các bộ, ngành, địa phương và các tổ chức liên quan khẩn trương rà soát, điều chỉnh, bổ sung và đăng ký danh mục công nghệ chiến lược, sản phẩm công nghệ chiến lược theo các mẫu hướng dẫn kèm theo.

Các đề xuất cần được gửi về Bộ Khoa học và Công nghệ và Văn phòng Trung ương Đảng trước ngày 5/4/2026 để tổng hợp, báo cáo Thường trực Ban Chỉ đạo trước khi trình cấp có thẩm quyền xem xét, quyết định.

*Trước đó, ngày 18/3, tại Trụ sở Trung ương Đảng, Thường trực Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số đã tổ chức Phiên họp chuyên đề nhằm đánh giá tình hình thực hiện và thảo luận giải pháp thúc đẩy các công nghệ chiến lược.

Tổng Bí thư Tô Lâm, Trưởng Ban Chỉ đạo đánh giá mặc dù, đến nay đã ban hành danh mục 11 nhóm và 35 sản phẩm công nghệ chiến lược, đồng thời lựa chọn 6 sản phẩm ưu tiên làm ngay, nhưng khâu tổ chức thực hiện vẫn còn lúng túng, chưa tạo được chuyển biến thực chất, chưa có sản phẩm công nghệ chiến lược nào được triển khai bài bản, gắn chặt với yêu cầu của từng ngành, lĩnh vực, địa phương, doanh nghiệp tạo ra giá trị hiện hữu và đóng góp rõ nét vào phát triển kinh tế.

Thường trực Ban Chỉ đạo thẳng thắn nhìn nhận 3 điểm nghẽn lớn nhất hiện nay, đó là: Việc xác định một số công nghệ chiến lược chưa thực sự gắn với cấu trúc công nghiệp và nhu cầu phát triển của nền kinh tế, cũng như tiềm năng và lợi thế của Việt Nam; cơ chế tổ chức thực thi chưa rõ đầu mối chịu trách nhiệm xuyên suốt, thiếu sự điều phối liên ngành đủ mạnh; vai trò của doanh nghiệp và thị trường trong phát triển công nghệ chiến lược chưa được phát huy đầy đủ.

Tổng Bí thư Tô Lâm đã nêu 6 định hướng lớn và 6 việc cần làm ngay để phát triển công nghệ chiến lược. Một trong những việc cần làm ngay đó là rà soát và hoàn thiện Danh mục công nghệ chiến lược và sản phẩm công nghệ chiến lược theo hướng tinh gọn, tập trung vào những lĩnh vực có ý nghĩa quyết định đối với

phát triển đất nước cả trước mắt và lâu dài. Giao Bộ KH&CN chủ trì, phối hợp với các Bộ: Quốc phòng, Công an, Công Thương, Nông nghiệp và Môi trường, Y tế, Xây dựng, Giáo dục và Đào tạo, Tài chính và các bộ, ngành liên quan tổ chức thực hiện, trình Thủ tướng Chính phủ ban hành trong tháng 4/2026.

Theo chinhphu.vn